

Knihovní systém Clavius a Clavius REKS

Ondřej Široký a Jiří Šilha

Knihovní systém Clavius

Knihovní systém Clavius je systém, který zná celý český a slovenský knihovnický svět. Ne náhodou se jedná o nejrozšířenější knihovní systém v České republice. Knihovny oslovuje hlavně svou uživatelskou přívětivostí a možností přizpůsobení pro jakýkoli typ knihovny. Mezi jeho spokojené uživatele patří jak krajské vědecké knihovny, tak malé obecní a školní knihovny. Oblast využití se však neomezuje jen na veřejné knihovny, s úspěchem jej využívají i muzea, archivy, nemocnice, státní instituce, vysoké školy, právnické firmy, podniky a pod.

V současné době se systém nachází "v nejlepších letech", všechny jeho "dětské nemoci" jsou dávno vyřešeny, a je tak schopen zajišťovat hladký chod všech knihovnických agend.

Obecná charakteristika systému Clavius

- Neomezená délka vstupních polí všech údajů v modulu katalogizace.
- Ukládání všech druhů dokumentů do jedné společné báze.
- Celková délka záznamu není omezena, stejně jako počet záznamů v databázi.
- Intuitivní forma ovládání dle standardu Windows a MS Office.
- Možnost spolupráce s aplikacemi kancelářského softwaru MS Office.
- Několik desítek předdefinovaných šablon vstupních/výstupních formulářů.
- Možnost definice uživatelských řízených slovníků k libovolnému poli.
- Široké možnosti vyhledávání všech druhů dokumentů a tvorby rešerší.
- Využití čárkových/RFID kódů ve všech modulech při manipulaci s dokumenty.
- Možnost zasílání písemných oznámení pomocí e-mailu přímo ze systému.
- WWW modul pro ONLINE prezentaci dat v síti INTERNET nebo INTRANET.
- Client-server varianta s databázemi nad MySQL, MSSQL a ORACLE.

Systém samozřejmě splňuje všechny knihovnické standardy a normy, ale také je připraven reagovat na nové trendy a podporovat nové technologie, např: využití čipů RFID, spolupráce s městskými kartami apod. Samozřejmostí je možnost ukládání dat na SQL serveru, které se stává běžnou záležitostí a není již tak náročné na techniku a správu. Hlavní novinkou letošního roku je nový webový katalog OPAC 2.0 nazývaný Carmen. Jedná se o nový webový katalog s prvky sociálního webu. Kromě úplně přepracovaného systému vyhledávání a moderní grafiky obsahuje i funkce, které vtáhnou čtenáře do komunikace s knihovnou i navzájem mezi sebou.

Knihovní systém pro malé knihovny - Clavius REKS

Pro knihovny s regionálními funkcemi a hlavně pro jejich obsluhované knihovny vznikla varianta systému Clavius pod názvem REKS. Tato varianta umožňuje malým knihovnám z regionu katalogizovat, půjčovat, revidovat, jednoduše provozovat knihovnu pouze pomocí webového prohlížeče. K provozu systému není třeba nic instalovat, knihovní systém je jednoduše dostupný na webové adrese. Zároveň jsou data k dispozici v metodickém oddělení pro případnou kontrolu a možnost získání statistik. Systém REKS úzce spolupracuje i s modulem výměnné soubory, takže předání souboru do knihovny je otázkou kliknutí myši. Pro obsluhovanou knihovnu zároveň automaticky vzniká webový katalog a automaticky i společný souborný katalog regionu. Licence systému Clavius REKS je i podstatně levnější než lokální licence Clavia při stejné škále modulů. Malým knihovnám s fondem do 20.000 svazků jednoznačně doporučujeme ji využít. Vznikne jim webový katalog, aniž by sami kupovali nebo jinak zajišťovali server a jeho správu. V licenci mají i moduly evidence periodik a revize fondu, které budou potřebovat. Knihovna se základní sadou modulů Clavius může na Clavius REKS přejít zdarma, pouze zaplatí převod dat do

regionální knihovny.

Základní informace o systému Clavius REKS včetně jeho cen najdete na adrese:

<http://www.clavius.cz/REKSinfo.htm>.

Příklad nasazení najdete třeba v knihovně Uherské Hradiště: <http://katalog.knihovnabbb.cz>.

Největší výhodou pro malé knihovny je jednoduchost a rychlost práce bez nutnosti odborných znalostí. V ČR je nyní více než 35 REKSových center a obsluhují celkem 850 malých veřejných knihoven.

Hlavní výhody regionálního knihovního systému Clavius REKS

- + Jednoduchost pro obsluhu, obsahuje pouze základní často používané funkce.
- + Bezpečnost dat - všechna data jsou na centrálním SQL serveru (zálohování dat).
- + Zápis a změny údajů čtenáře na jednom místě a promítnutí na všechna místa.
- + Automatický vznik regionálního katalogu všech typů dokumentů.
- + Podstatné ulehčení provádění revizí fondů a půjčování výměnných souborů.
- + Jednota katalogizačních záznamů v rámci regionu (záznam vytváří reg. centrum).
- + Celkově nižší náklady na provoz REKS (centrální správa a údržba systému).
- + Nižší HW náklady na stanici, ve zjednodušené variantě stačí MS IE 5.5 a vyšší.
- + Možnost vzdálené technické a uživatelské pomoci účastnické knihovně.